

Helsingfors 2039

Vet ni var jag vill stå måndagen den 30 maj 2039? Högst uppe på en av de fyra skyskrapor som ska byggas runt Fiskehamnens metrostation i Sörnäs. Därifrån vill jag blicka över vår stad och nöjt konstatera att nu är cirkeln sluten. Just den dagen har det nämligen förflutit precis 400 år sedan drottning Kristinas förmyndarregering beslöt att flytta staden från Helsingfors till Södernäs (= Sörnäs) ett par kilometer söderut. Det vill säga exakt till det ställe där Fiskehamnens skyskrapor borde stå färdiga i början av 2020-talet.

Vill ni veta mera om denna korta episod i Helsingfors äldsta historia ska ni läsa docent Seppo Aaltos nyligen utkomna, förtjänstfulla verk *Sotakaupunki – Helsingin vanhankaupungin historia 1550–1639*. Aalto visar att planerna på att flytta staden till Sörnäs snabbt måste skrinläggas eftersom marken norrom näset hade förlänats till adeln som vägrade att avstå från den. Valet föll i stället på Estnäs skatan ytterligare några kilometer söderut som ju än i dag utgör empirestadens centrum.

Att vi nu knappt 400 år senare äntligen får bevittna byggnationen av ett bostadsområde på Södernäs alias Fiskehamnen är som bekant en lycklig konsekvens av att staden på 1990-talet beslöt att flytta sina godshamnar till Nordsjö. Fiskehamnens första invånare flyttade in redan i augusti 2012. När hela stadsdelen är fullbordad någon gång på 2030-talet beräknas den ha inemot 20 000 invånare.

Då ser vi förhoppningsvis också mycket annat nytt och förunderligt från vår utkiksplats uppe på Fiskehamnens skyskrapa. I sydväst skymtar Tölövikens, Västra hamnens och Busholmens nybyggen, i nordväst igen de nya skyskrapornas Böle ovanpå järnvägen. Allra mest väntar jag mig dock av utsikten mot syd och sydost. Där borde nämligen synas ett pärlband av nya stadsdelar som sträcker sig från Kronbergsstranden över till Sandhamn, Kungsholmen och Skanslandet och som lätt nås med en metroförbindelse direkt från centrum.

Försvarsmakten vill förstås inte avstå från dessa öar. I höst publicerade militärhistorikern Jarmo Nieminen ett gediget verk om självständighetstidens Sandhamn, i vars avslutning han och några andra yrkesofficerare argumenterar energiskt för att bevara öarna som huvudstadens bålverk mot öst. Men rejält nog ger Nieminen också ordet åt politikerna Eero Heinäluoma, Osmo Soininvaara och Erkki Tuomioja, som alla talar varmt för att öarna borde omvandlas till attraktiva bostads- och friluftsområden.

En utväg vore att staten avstår från denna dyrbara arkipelag i samband med att den driver igenom en centralisering av metropolförvaltningen. En annan lösning kunde vara att avvecklingen av värnpliktsarmén tvingar försvarsministeriet att medge att det inte finns militärteknologiska skäl att hålla fast vid öarna. Hur som helst måste det rimligtvis vara endast en tidsfråga innan öarna tas i civilt bruk.

Gustav Vasa hade först uttryckligen Sandhamn i tankarna när han 1548 beslöt att grunda en stad på detta kustavsnitt. Kanske det vore så dags att uppfylla hans önskan. Dumpa därför alla planer på ett brobygge över Kronbergsfjärden. Bygg i stället en ny metrolinje till Vasa-arkipelagen.

Henrik Meinander, HBL 21.11.2012